

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק התכנון והבניה (תיקון מס' ...), התשפ"ו-2026

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

הצעת החוק מבקשת לתקן את חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 ולקבוע כי חוות שרתים אשר ייעודה הוא עיבוד של נתונים, המכילה יחידות עיבוד אשר בכוחן לשפר משמעותית תהליכי חישוב מורכבים ושניתן לראותן כנדרשות לבינה מלאכותית ושהספק צריכת החשמל עבורן, צפוי להיות לפחות 50 מגה-ואט תוגדר כתשתית לאומית, כך שניתן יהיה להכין תכנית להקמתה ולהגישה לועדה לתשתיות לאומיות בהתאם לסעיף 76ב(ג) לחוק התכנון והבניה.

כמו כן הצעת החוק מבקשת לקבוע מגבלה שלפיה מספר התוכניות להקמת חוות שרתים שיוגשו בכל שנה קלנדרית לועדה לתשתיות לאומיות יעמוד על 10.

ג. השפעת החוק המוצע על קבוצות אוכלוסייה מסוימות

אין.

ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

לא רלוונטי

ה. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד ראש הממשלה:

תזכיר חוק התכנון והבניה (תיקון מס'...), התשפ"ו-2026

תיקון סעיף 1	1.	בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 ¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 -	
		(א) אחרי ההגדרה "חברה ממשלתית" יבוא:	
		"חוות שרתים" – מתקן אשר ייעודו הוא עיבוד נתונים, והמכיל יחידות עיבוד אשר בכוחן לשפר משמעותית תהליכי חישוב מורכבים שניתן לראותן כנדרשות לבניה מלאכותית;";	
		(ב) בהגדרה "תשתיות לאומיות", במקום המילים "ובית סוהר" יבוא ", בית סוהר וחוות שרתים שהספק צריכת החשמל עבור כוח העיבוד שלה, צפוי להיות לפחות 50 מגה - ואט;".	
תיקון סעיף 76	2.	בסעיף 76 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ד), יבוא:	
		"(ד1) על אף האמור בסעיף קטן (ג), לא יוגשו לוועדה לתשתיות יותר מעשר תוכניות לחוות שרתים בשנה קלנדרית אחת."	

דברי הסבר

כללי

טכנולוגיית בינה מלאכותית הפכה לכוח מעצב של כלכלות, חברות וביטחון לאומי, ולנדבך יסוד באסטרטגיה הלאומית של מדינות רבות. מעצמות עולמיות מבינות כי מי שיוביל במרוץ הבינה המלאכותית יקבע את המבנה הגיאופוליטי והכלכלי של העתיד הנראה לעין, והן מגייסות משאבים עצומים כדי להבטיח את מקומן המוביל בחזית הזו. המורכבות של התחום נובעת לא רק מהטכנולוגיה עצמה, אלא מהצורך לתאם בין תחומים רבים בו-זמנית, ובהן תשתיות מחשוב מתקדמות, הון אנושי ברמה עולמית, מאגרי נתונים עצומים, תשתיות אנרגיה מותאמות, רגולציה מאפשרת וחזון אסטרטגי לאומי ברור.

מדינת ישראל מצויה בשלב מכריע של קבלת החלטות בתחום. על מנת להבטיח שישראל תיוותר בחזית הטכנולוגית של התחום גם שנים קדימה, נקטה הממשלה לאחרונה מספר צעדים משמעותיים, ובהם בין

¹ ס"ח תשכ"ה מס' 467 מיום 12.8.1965 עמ' 307 (ה"ח תשכ"ג מס' 532 עמ' 14).

היתר קבלת החלטת ממשלה מספר 3375 מיום 21.9.2025 בעניין הקמת המטה הלאומי לבנייה מלאכותית בישראל במשרד ראש הממשלה וקבלת החלטת ממשלה מספר 3592 מיום 4.12.2025 בעניין הגדלת נגישות האקדמיה הישראלית לתשתיות מחשוב.

אחד ההיבטים המרכזיים של טכנולוגיית הבינה המלאכותית הוא שהיא מייצרת ביקוש עצום ליכולת אחסון, עיבוד והעברת נתונים בקנה מידה רחב.

דו"ח הוועדה הלאומית להאצת תחום הבינה המלאכותית, בראשות פרופ' (תא"ל במיל') יעקב נגל מאוגוסט 2025, הגדיר את סוגיית התשתיות כ"סיכון אסטרטגי", וקבע כי אחד הפערים המרכזיים הדורשים טיפול הוא "תמריצים מוגבלים שמובילים חברות בינ"ל להקים תשתיות (מחשוב) מחוץ לישראל". עוד הוסיף דו"ח ועדת נגל כי "אם המצב יישאר כפי שהוא ישראל לא תוכל להתמודד בשוק ה-AI העולמי, גם לא בתחומים ביטחוניים, מודיעיניים או מחקרניים. הוועדה ממליצה להוביל מהלכים משמעותיים להקמת תשתיות מחשוב ואנרגיה ולהקים את חלקם בפריפריה".

הצעת החוק באה בהמשך להחלטת ממשלה מספר 3907 מיום 22.2.2026 (להלן – **החלטת הממשלה**) אשר בהעדרו של שר פנים מכהן הנחתה את ראש הממשלה, להפיץ תזכיר חוק לתיקון חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן - **החוק**) ולהוסיף להגדרת 'תשתית לאומית' בחוק 'חוות שרתים', כך שבין היתר הממשלה תוכל לפעול בהתאם לסמכותה לפי סעיף 76ב(ג) לחוק ולהסמיך גופים פרטיים להכין תכנית לחוות שרתים ולהגישה לוועדה לתשתיות לאומיות (להלן - **הות"ל**) ובלבד לא יוגשו לות"ל יותר מעשר תוכניות לחוות שרתים בשנה קלנדרית אחת. בנוסף, קבעה ההחלטה כי על ראש המטה לבנייה מלאכותית לבחון בקשות להסמכה כאמור ולפנות בבקשה לראש הממשלה על מנת שיביא לאישור החלטות להסמכת הגופים הפרטיים בהתאם. כמו כן, נקבעו בהחלטת הממשלה תנאים בסיסיים להגשת בקשות להסמכה, אופן בחינתן וחלק מהתיעדופים שאותם על ראש המטה לבחון בעת שקילת הבקשות השונות, ובכלל זה כי תינתן הסמכה לגורם פרטי להכין תכנית ולהגישה לות"ל רק אם כוח העיבוד של חוות השרתים הוא בהיקף ומסוג יחידות עיבוד שראש המטה לבנייה מלאכותית קבע שניתן לראותם כנדרשים לבנייה מלאכותית ואשר הספק צריכת החשמל שדרוש עבור כוח העיבוד הנדרש ליחידות עיבוד אלו בלבד צפוי להיות לפחות 50 מגה-ואט; כי לא תינתן הסמכה להקמת חוות שרתים אשר צריכת החשמל הנדרשת עבורה צפויה להיות מעל 200 מגה-ואט באזורים 1א, 1ב, 2 ו-3 שבסעיף 1 לנספח 1 להחלטת הממשלה מס' 2282 מיום 31.10.2024 (להלן – **החלטה 2282**) אלא אם כן הבקשה תכלול באותה התוכנית אמצעי לייצור החשמל הנדרש עבור החווה והמזין אותה באופן מלא וישיר, ובלבד שמדובר באמצעי ייצור תוספתי כמפורט בהחלטה; וכי תינתן עדיפות לבקשות שבהן חוות השרתים ממוקמת מחוץ לאזורים 1א ו-1ב שבסעיף 1 לנספח 1 להחלטה 2282 וכן לבקשות הכוללות אמצעי לייצור החשמל הנדרש עבורן. כמו כן הטילה החלטת הממשלה על ראש המטה לקבוע תנאים נוספים לתיעדוף בקשות. בנוסף, קבעה החלטת הממשלה כי על ראש המטה לבנייה מלאכותית לקבוע, בשיתוף משרדי האוצר והאנרגיה, מגבלה כוללת של הספק צריכת חשמל לחוות שרתים אשר תחול באזורים 1א, 1ב, 2 ו-3 שבסעיף 1 לנספח 1 להחלטה 2282. עוד קבעה החלטת הממשלה כי יוקם צוות בראשות ראש המטה לבנייה מלאכותית או מי מטעמו ובהשתתפות נציגי

משרד האוצר, משרד האנרגיה, מנהל התכנון והמועצה הלאומית לכלכלה, אשר תפקידיו יהיו מעקב אחר תכנון והקמת חוות שרתים בישראל לפי ההחלטה, בחינת הקריטריונים והתנאים שנקבעו בה והגשת המלצות לממשלה בדבר תיקונם, ככל שיידרש.

לאור האמור, מוצע להגדיר 'חווות שרתים' כמתקן אשר ייעודו הוא עיבוד נתונים, והמכיל יחידות עיבוד אשר בכוחן לשפר משמעותית תהליכי חישוב מורכבים שניתן לראותן כנדרשות לבינה מלאכותית. חוות שרתים כאמור שהספק צריכת החשמל עבור כוח העיבוד שלה צפוי להיות לפחות 50 מגה-ואט תוגדר כתשתית לאומית, כך שבהתאם לסעיף 76ב(ג) לחוק ניתן יהיה להכין תכנית לחוות שרתים ולהגישה לות"ל. בנוסף, מוצע לקבוע מגבלה על מספר התכניות שיוגשו בכל שנה קלנדרית לות"ל.

הצעת החוק מבקשת להתמודד עם אחד המרכיבים שהוצעו כחסמים אפשריים על ידי ועדת נגל, באמצעות יצירת תמריץ להקים בישראל תשתיות מחשוב הכרחיות לבינה המלאכותית, ובאמצעות יצירת מסלול אשר יקל על הגדלת מספר יחידות העיבוד בישראל.

מהלך זה צפוי לתרום להאצת פיתוח תחום הבינה המלאכותית בישראל, לחיזוק החוסן הכלכלי והטכנולוגי של המדינה, למשיכת השקעות ויזמים בינלאומיים, ולהבטחת תשתית חישוב מתקדמת שתשרת את המגזר הציבורי, האקדמיה והתעשייה בשנים הקרובות.